

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS BEI JOS VALSTYBIŲ NARIŲ IR AUSTRALIJOS BENDROJO SUSITARIMO“ PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymu dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Australijos bendrojo susitarimo ratifikavimo (toliau – Ratifikavimo įstatymas) siekiama ratifikuoti 2017 m. rugpjūčio 7 d. Maniloje priimtą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Australijos bendrąjį susitarimą (toliau – Susitarimas).

Vadovaujantis Susitarimo 61 straipsnio 1 dalimi, jis įsigalioja praėjus trisdešimčiai dienų nuo tos dienos, kurią Šalys viena kitai praneša apie tam tikslui būtinų teisinių procedūrų baigimą. Teikiamu Ratifikavimo įstatymo projektu siekiama įvykdyti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas procedūras, būtinas Susitarimui įsigaliojti, kadangi Susitarimas yra ratifikuotina tarptautinė sutartis pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktą.

Nuo 2018 m. spalio 4 d., vadovaujantis Susitarimo 61 straipsnio 2 dalimi, Sąjungai ir Australijai laikinai taikomos toliau nurodytos Susitarimo nuostatos, tačiau tik tiek, kiek jomis reglamentuojami klausimai priklauso Sąjungos kompetencijai, įskaitant Sąjungos kompetencijai apibrėžti ir įgyvendinti bendrą užsienio ir saugumo politiką priklausančius klausimus: — 3 straipsnis (Politinis dialogas), — 10 straipsnis (Bendradarbiavimas regioninėse ir tarptautinėse organizacijose), — 56 straipsnis (Jungtinis komitetas), išskyrus jo 3 dalies g ir h punktus, — X antraštinė dalis (Baigiamosios nuostatos), išskyrus 61 straipsnio 1 ir 3 dalis tiek, kiek tai būtina, siekiant užtikrinti pirmose trijose įtraukose nurodytų Susitarimo nuostatų laikiną taikymą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Ratifikavimo įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento (direktorius Andrius Namavičius, tel. 870652533) Tarptautinių sutarčių skyriaus (vedėjas Aleksas Dambrauskas, tel. 870652217, el. p. aleksas.dambrauskas@urm.lt) antroji sekretorė Ieva Kirkaitė (tel. 870652522, el. p. ieva.kirkaite@urm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Iki šiol Europos Sąjungos ir Australijos santykiai ir bendradarbiavimas buvo grindžiamas 2008 m. Europos Sąjungos – Australijos partnerystės instrumentu (*EU-Australia Partnership Framework*). Kai įsigalios šis ratifikuoti teikiamas Susitarimas, bus sukurta nuosekli, teisiškai privaloma bendroji Europos Sąjungos santykių su Australija sistema.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Susitarime nustatytas išsamus ir modernus Europos Sąjungos ir Australijos santykių teisinis pagrindas. Susitarimas padės Europos Sąjungai bei jos valstybėms narėms ir Australijai veiksmingiau palaikyti dvišalius santykius stiprinant politinį dialogą ir gerinant:

- politinį bendradarbiavimą sprendžiant bendro intereso užsienio politikos ir saugumo klausimus, be kita ko, susijusius su masinio naikinimo ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais, kova su terorizmu, tarptautinės taikos bei saugumo skatinimu ir bendradarbiavimu daugiašaliuose forumuose. Susitarime, be kita ko, išdėstytos bendromis vertybėmis grindžiamos privalomos politinės nuostatos. Šios nuostatos atitinka standartines panašių Europos Sąjungos pasirašytų susitarimų nuostatas;

- bendradarbiavimą ekonomikos ir prekybos srityje, įskaitant ekonominės politikos dialogą, prekybos ir investicijų skatinimą, taip pat sektorių ekonomikos ir prekybos klausimais, kaip

antai žemės ūkio, techninių prekybos kliūčių šalinimo, sanitarijos ir fitosanitarijos, viešųjų pirkimų ir intelektualinės nuosavybės srityse;

– sektorių bendradarbiavimą, be kita ko, aplinkos, klimato kaitos, migracijos ir prieglobsčio, turizmo, mokslinių tyrimų ir inovacijų, švietimo ir kultūros, konsulinės apsaugos, asmens duomenų apsaugos, kovos su organizuotu nusikalstamumu bei elektroniniais nusikaltimais ir teismo bendradarbiavimo srityse.

Susitarimas padės stiprinti Europos Sąjungos ir Australijos partnerystę, kuri pagrįsta bendromis vertybėmis ir principais, įskaitant pagarbą demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, teisinę valstybę, tarptautinę taiką ir saugumą. Susitarimo pagrindas – pagarbą žmogaus teisėms ir demokratijos principams, tarptautinei teisei ir Jungtinių Tautų Chartijoje išdėstytiems principams, kuriais grindžiamas Šalių bendradarbiavimas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Ratifikavus Susitarimą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Numatoma, kad Ratifikavimo įstatymas tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Ratifikavimo įstatymo įgyvendinimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Susitarime numatyta, kad Šalys įsipareigoja bendradarbiauti srityse, susijusiose su prekyba ir investicijomis, siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas dvišalei prekybai ir investicijų srautams, užkirsti kelią netarifinėms kliūtims prekybai ir investicijoms bei jas pašalinti, padidinti skaidrumą ir siekti daugiašalės prekybos sistemos pažangos.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Ratifikavimo įstatymą, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Ratifikavimo įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Ratifikavimo įstatymo projekte nėra sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Ratifikavimo įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Siekiant įgyvendinti Susitarimo nuostatas Lietuvos Respublikoje, priimti naujų, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Ratifikavimo įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Ratifikavimo įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai pagal Europos žodyną „Eurovoc“: Europos Sąjunga, Australija, partnerystė, bendradarbiavimas, bendrasis susitarimas, ratifikavimas.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Andrius Namavičius
Teisės ir tarptautinių sutarčių
departamento direktorius